



Шочмо эл, порылык да чын верч!

Б У Д Ъ Г О Т О В

30-шо (3781) №,
2026 ий 31 июль,
кугарня



0+

Имде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш

Пүртүс лонгашке – унала



Юлия Мухачеван фотожо.

Сай игече, яндар юж, леве мардеж... Чылажат, класс, йолташ-влак але родотукым дене погынен, пүртүс лонгашке, вўд воктеке миен толаш таратат. Теве Н.А.Заболоцкий лўмеш кокымшо номеран Шернур кыдалаш школышто 4-ше «А» классым тунем пытарыше ўдыр-рвезе-влак (снимкыште) туныктышышт Юлия Михайловна Мухачева да ача-авашт дене пырля шукерте огыл походыш миен толыныт.



Спортсменке,
чолга мотор ўдыр –
Настя Мухаметова
нерген тыге
ойлаш лиеш.



Пермь кундем
Кызганде ялыште
калыкын ончыкы-
лыкшо верч тургыж-
ланыше марий-
влак илат.



Пўтыр кочан
ужар сандалыкыш-
тыже кажне шукш-
копшангыже да
кушкылжо
пайдале.





Чулым улыт

16-22 июльышто Оренбург областыште «Зарница 2.0» всероссийский сарзе-патриотизм модмаш эртаралтын. Тушко Юл кундем федерал округын 14 регионжо гыч 280 наре ўдыр-рвезе ушнен. Марий Эл гыч Шуко профилян Оршанке колледжын студентше-влак да Морко район Нур-ўмбал школын «Отчина» командыже (снимкыште) миен коштыныт.

Школышто тунемше-шамыч сай лектышым ончыктеныт. Серафима Тимофеева ден Камиль Галимов медицине дене кылдалтше тагасыште

икымше верым сгенг налыныт. Отрядын командирже-влак коклаште Ильназ Фалзянов кумшо лийын. «Отчина» отряд «Север» армийын составше дене пырля тагасен да финалысе бойышто сгенг.

– Мылам модмаш моткоч келшен. Конкурс-влак неле лийыныт. Моштымына, чулымлыкна, ятыр жап ямдылалтмына сенгымашке шуаш полшеныт. Пеш йывыртенна, – оила Серафима Тимофеева.

Оля МАЙКОВА.

Фотом школ архив гыч налме.

Ялозанлык паша ушен

22-24 июльышто Мордовий Республикын рўдолашкыже, Саранскыш, «Я в Агро» всероссийский конкурсын финалышкыже элнан тўрлў кундемже гыч 500 утла ўдыр-рвезе погынен. Школышто тунемше, студент, ялозанлыкыште пашам ыштыше, агроблогер, ялысе амалкалче-влак ялозанлыкын ончыкылыкшо нерген кутыренит. Нунын коклаште «Выбирай будущее» направлений дене мыят лийынам. «Агротехклассы» профильыште шинчымашна кудло кумытын келгемденна. Ме лекцийым колыштынна, кейслан вашмутым кычалынна, проектым араленна. Мый «Пеледалтше шарнымаш» проектем дене палдаренам. «Лидер – это не громкий голос: качества, которые важнее харизмы», «Как найти союзников: с чего начинается коман-



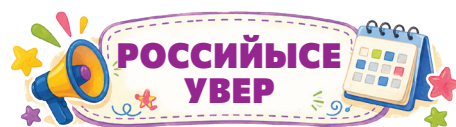
да» туныктымo программе-влак, тўрлў мастер-класс ушеш келге кышам коденит. Саранск ола мучко экскурсият моткоч келшен.

Ача-авамлан, класс вуйлатыше И.Г.Порфирьевалан ўшанле энгертыш улмыштлан кугу таум ойлем.

Полина ЦЕГОЛЕВА.

Марий Турек школ.

Фотом еш архив гыч налме.



РОССИЙСКОЕ УВЕР

«Воробьи на кустах»
пўрткайыкым шотлымо
всероссийский перепись
16 август марте эртаралтеш.
Тўрлў вере вашлиялтше кажне
кайыкым шотлыман, войзашат
лиеш. Уверым vorobey.nbud.ru
сайтыш верандыман.

7-17 ияш ўдыр-рвезе-влак
«Мы! В единственном числе!»
всероссийский йоча сўрет
конкурсышто мастарлыкыштым
терген кертят. Российыште
илише калык-шамычын
тўвырашт, йўлашт, историйышт
дене кылдалтше сўрет-влакым
15 сентябрь марте колтыман.
Тўрыс увер – geoteatr.prf
сайтыште.

Усталык шўлышан улыда?
Тугеже «Мы и Пушкин» тўнямбал
конкурс – тыланда. Эссем
возыза але сўретым ямдылыза
да 31 октябрь марте колтыза.
Кумданрак pushkinland.ru
сайтыште лудса.



МАРИЙ ЭЛЫСЕ УВЕР

7-9 августышто Йошкар-Олаште
II Марий книга фестиваль
эртаралтеш. Чарла Кремлыште
тўрлў кундем гыч кондымо
книгам налаш, концерт да
фестиваль годым мурым
колышташ лиеш.

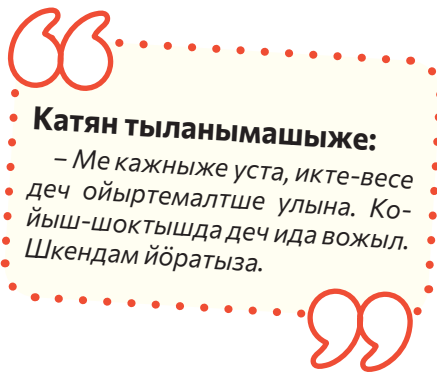
Йошкар-Оласе Историй да
археологий тоштерыште «Герои
марийских легенд» изирак
ончер пашам ышта. Георгий
Тайгильдинын пашаже-влакым
идалык мучаш марте
ончаш йўн уло.

«Молодёжь и дети», «Семья»
нацпроекта почеш, тений
28 тунемме тўнежым
олмыкташ палемдыме. Тачысе
кечылан пашам 95 процентлан
мучашлыме.



«Движение Первых» йоча толкынын школ пеленысе ушемын председателъжын тўн сомължо – ўдыр-рвезе-влаклан ой-кагаш дене полшаш, нуным мер пашалан кумыландаш, туныктышо-шамычлан тўрлў мероприятийым эртарымаште энгертыш лияш. Тудо чулым, йырже икшыве-влакым чумырен моштышо, пўсў уш-акылан. Лач тыгай койыш-шоктыш дене Советский посёлкысо 3-шо номеран школышто 9-ше «А» классыш вончышо Екатерина Сушенцова (снимкыште) ойыртемалтеш.

– Закон-влакым шымлем, кугыжаныш органын пашаже кузе кайымым пален налнем. Садлан обществознаний предмет поснак келша. Физкультурымат йўратем. Тудо капкылым шуараш полша. Яра жа-



Катян тыланымашыже:

– Ме кажныже уста, икте-весе деч ойыртемалтше улына. Койыш-шоктышда деч ида вожыл. Шкендам йўратыза.

пыште пулевой лўйкалымашыш коштам, мастарлыкым погем. Йоча пагытем пиалан манын кертам. Тудым сайын, шарнымашеш кодшын эртарем, – ойла ўдыр.

Катя «Лўдыкшыдымылык школ» республикысе слётышто, «Ворошиловский стрелок» всероссийский фестивалын республикысе йыжыныштыже да ятыр вес погынымаште лийын. Ик эн ойыртемалтше семын «Артек» тўнямбал йоча рўдериште эртаралтше «Служить России» сменяш миен коштымжым шотла.

– «Артекиште» кажне татше пайдалын, веселан эртен. Шуко ум пален налынам. Шке вием, моштымашем тўрлў конкурсышто тергенам. Кугу кўкшытыш шушо ятыр ег дене вашлиймаште лийынам, нуно паша опытышт дене палдаренит. Иктагаш ўдыр-рвезе-влак дене тангалтынна. Ынде уло Россий мучко йолташем-шамыч улыт, – палдарыш Катя.

Оля МАЙКОВА.

Фотом еш архив гыч налме.

Сарзым шарныме лўмеш

Украиныште эртаралтше специальный сарзе операцийште мыняр самырык рвезе я ийготан пўрбенг илыш дене чеверласен?! Нунын лўмыштым, подвигыштым калык нигунам ок мондо. Морко район Энгерўмбал ялын шочшыжо Евгений Анатольевич Титов – нунын кокла гыч ик эн лўддымыжў, патырже. Арам огыл тудым шарныме лўмеш шочмо ялыштыже куштылго атлетике, силовой двоеборье дене тангасымаш эртаралтеш. Тушко мый ўмаштат, теният ушненам (снимкыште). Куржаш куштылгыжак лийын огыл, но мый уло вий дене тыршенам. Шинча ончылнем сарым сўретленам, пуйто мыят кредалынам. Тыге кумшо куржын толынам.

Алина СУББОТИНА.

2-шо номеран Морко школ.
Алексей Васильевын фотожо.



Пўртўс лонгашке – унала

Тўналтышыже –
1-ше лаштыкыште.

Марий Элна моткоч мотор, ер да чодыралан поян. Ты сылнылыкым ўжаш манын, пўртўс лонгаш каналташ лектынак коштман. А кенгеж – тидлан эн йўнан пагыт.

– Кажне ийын класс дене походыш коштына (снимкыште). Кужэнгер, Марий Турек районлаште лийынна. Тений ача-ава-влак Параньга район Сидыр починга воктенысе энгер деке миен толаш темленит. Ончыч походна эр гыч кас марте шуйненин гын, ты гана йўдлан кодынна. Чылалан моткоч келшен. Йоча-влак шер теммеш йўштылыныт, колым кученыт, юарленыт, кумдыкым



шымленыт, емыжым погеныт. Ача-шамыч шашлыкым, пловым да тушёнкан рожким ямдыленыт. Ўдыр-рвезе-влак маршмеллоум тул ўмбалне кучен жаритленыт. Кастене, тулото воктеке погынен, кугыен-шамыч йоча жапыштым

шарналтеныт, походыш коштымышт нерген икшывыштлан каласкаленыт. Тыгерак йўратыме классемым визымше классыш ужатенам, – ойла Ю.М. Мухачева.

Оля МОШКИНА.

Юлия Мухачеван фотожо.



• Айста модына •

Кө писе?

Йоча-влакым кок түш-калан шелман. Модышым эртараш ныл пүкен күлеш. Кажне командалан – кок пүкен гыч. Кок пүкен коклаште вер 6-8 метр лийшаш. Модшо кок йоча йыгыре пүкеныш шинчеш. А вес йыгыре шинчыше кок пүкеныш вич-куд предмет пышталтеш (мече, кубик, ракетке да молат). Сигнал почеш йоча-влак шинчыше пүкеныш предмет-шамычым писын нумалшаш улыт (пелен ик үзгар гыч веле налаш лиеш). Могай команде эн ондак конден шукта, тудо сенгышыш лектеш.

Нейросеть дене
ыштыме сүрет.



Спортсменке, чолга мотор ўдыр

Оршанке район Кугунур школышто 11-ше классыш вончышо Настя Мухаметова (**снимкыште**) нерген тыге ойлаш лиеш. «Движение Первых» йоча толкынын школ пеленысе ушемын председателже, «Мотор» школ газетын түн редакторжо, «Шонанпыл» ансамблын участницыже. Мер пашаже ятыр гынат, спортлан шуко жапым ойыра.

Куржталаш кумылан. Писылыкшым районысо да республикысе ятыр тагасымаште терген. Тений шошым Упшо села гыч Оршанке посёлко марте лу километрым куржмыжо поснак шарнымашеш кодын. Тушто Настя шке ийготан-влак коклаште кумшо верым сенген налын.

Чолга ўдыр «Вымпел» школ пеленысе волейбол команде дене пырля тагаса. Тыгак спорт ориентирований дене районысо командын енге.

– Спорт иммунитетым виянда, чогашылым пенгыдемда, капкылым лывырта, чытышым, лүддымылыкым, дисциплиным шуара. Мый шке вием түрлө могырым тергем. Мутлан, спорт ориентированийлан көра чодыраште илен лекташ, картым да компасым ончен, күлеш верым



муаш тунемынам. Тидлан пүртүсым эскерен моштымаш, пүсө уш-акыл күлыт, – ойла Настя.

Ўдыр физкультурым туныктышо Евгений Александрович Соколовлан спорт деке кумыландымыжлан таушта.

Оля МАЙКОВА.

Фотом еш архив гыч налме.

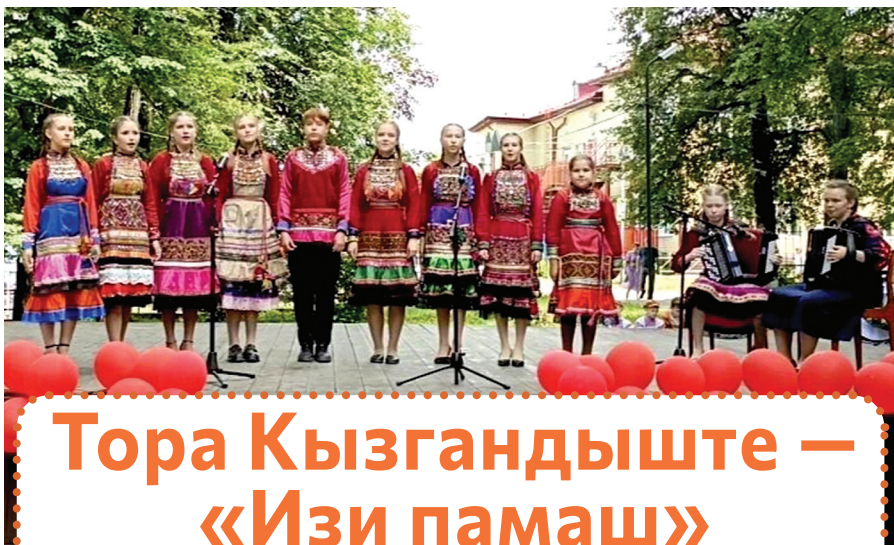
Тазалыклан пайдале



«Кече, юж, вўд – мемнан поро йолташна», – тыге ойлат Йошкар-Оласе 80-ше номеран йочасадышке кошташ икшыве-влак. Кажне кече огай мероприятийлан поян. Теве шукерте огыл «Весела старт» йоча-шамычым куандарыш. Тушто кок команде (**снимкыште**) вийжым тергыш. Весела кумыл, келшымаш, шокшо кенгеж кече чоным вўчкышт. Физкультурым туныктышо Ольга Викторовна онгай заданий-влакыямдылен. Кажнейыжыг писылыкым, чулымлыкым, моштымашым йодын. Кок командалан мастарлыкым ончыктен. Тыгай сынан мероприятий кушкын толшо тукымым шуарымаште пеш күлешан. Тазалыкым пенгыдемдаш полша.

Надежда ГОДУНОВА.

Фотом йочасадын архивше гыч налме.



Тора Кызгандыште — «Изи памаш»

Пермь күндем Суксун олесе округыш пурмыш Кызганде ял Марий Элын рўдолаж деч индешшўдө наре километр тораште верланен. Туге гынат тушто марий-влак илат. Тыглай гына огыл – чолга, калыкшын ончыкылыкшо верч тургыжланыше. Верысе школ пелен эсогыл «Изи памаш» йоча коллектив **(снимкыште)** уло. Тудым «Марий калык тўвыра рўдер» мер төнежын председателже, Пермь күндемын губернатор пелен калык-влак шотышто йодышла дене Координационный советын йыжынгенже, «Мер кангаш» мер толкынын енгже, тўналтыш класслам 47 ий туныктышо Надежда Савватеевна Спиридонова кодшо курымын 90-ше ийла мучаштыже «Народоведение» кружок радамыште чумырен. Кызыт сулен налме канышыште гынат, чонжо школышко, йоча-влак дек, ўжеш.

– Кружокышто икшыве-влак дене марла чын ойлаш тунемына, марий алфавит дене палыме лийына, марий калык дене кылдалтше тўрлө проектым возе-на. Ик ужашыже – марий муро, кушташат кумылангана. Йоча коллективым ик ег веле виянден ок керт. Польшкалыше-влак-лан кугу таум ойлымо шуэш. Ача-ава-шамыч ик эн тўн энгертыш улыт. Тўвыра пўрт паша-ен Владимир Сергеевич Яшкин йоча-влак-лан кугу тўткышым ойырен, кушташ туныктен. 2021 ий гыч коллективыште Светлана Петровна Евдокимова баян дене шокта. Тудо профессионал, йоча-шамычлан куш-

кашышт кугу надырым пышта. Туныктышо Валентина Васильевна Прегаета моткоч усталык шўлышан, илыш дене тўр ошкылшо. Онгай сценарийым ямдыла, вургемым, модым ончыктымаште моткоч полша. Школ вуйлатыше-влак кугу шўкалтышым ыштат. Тўрлө проектым возен, сенген налын, коллективым тўрлө могырым виянгана, – ойла Надежда Савватеевна.

«Изи памашыш» тўналтыш классла гыч 9-ше класс марте тунемше-влак коштыт. Йоча-шамыч школым тунем пытарат – коллективыш изирак ийготан-влак ушнат. Ик тукум весым алмашта. Марий йылмым сайын огыт пале гынат, муро гоч тудым тунемаш кумылышт уло. Мурын кажне шомакшым кусарен шарнен кодыт. Мураш моткоч йўратат.

– Репертуарна кугу манаш ок лий. Тўн шотышто, «Катюша», «Йывыртен пўртылам», «Йўратем...», «Кўчык корным ом йўрате, кужу корным йўратем...» мурылам йонгалтарена. Тўрлө мероприятийышке ушнана. Модым ончыктымаште ятыр гана сенгыше лийынна. Йошкар-Олашке икмыняр гана мастарлыкнам ончыкташ миенна. Муро марий шўлышан ўдыр-рвезе-влакым кушташ полша. А нунын кумылышт уло, тугеже лектыш лиеш, – ойла Надежда Савватеевна.

Христина АЛЕКСАНДРОВА.
Фотом коллективын
архивше гыч налме.

Тўзлана ялем

Калтаса
районысо
Кўкуш ялна кар-
тысе изи точко веле
огыл, а Башкортостан
Республикын ик эн сўрал вер-
же. Ялнан чонжылан верысе тўвы-
ра пўртым шотлена. Тушто кажне
кечын сылне марий муро йонга.
Концертлашке, пайремлашке калык
рўж погына. Тораште огыл фельд-
шер да акушер пункт, книгагудо,
Кугу Ачамланде сарыште кредал-
ше-влак-лан пўлеклалтше обелиск
верланеныт. Чылажат кўлешан!

Ялнан эн кугу поянлыкше – ка-
лык. Нуно шочмо верыштым йўра-
тымыштым пашашт гоч ончыктат.
Ялыш пурымаште кўварым шке
вий дене олмыктеныт, шўгарла йыр
печым уэмденит, йочалан модаш
верым келыштареныт.

«Айык ял» республикысе кон-
курсшто кокымшо верым сенген
налме дене кўгешнена. Тидлан кум
миллион тенгем пўзныт. Ты окса
дене ялнам утыр тўзаташ тўналтыт.

Юлиса ТОСАЕВА.

Башкортостан Республик.

Мутер

- ❖ Балакай – изи, иге, падыраш.
- ❖ Бāла – манеш-манешым ой-
лыштмаш; кычалтылмаш.
- ❖ Бāхыт – пиал.



Ваш энгертен илена

Шуко икшыван еш гыч улам. Ан-
дрей ден Глеб изам-влак, Вика ден
Катя акам-шамыч улыт. Утларак
жапым Катя дене пырля эртарена.
Тудын дене сай йолташ семын
ваш энгертен илена, чон почын кў-
тырена. Акам поро, янлык-влакым
моткоч йўрата, кушташ кумылан.
Школышто сайын тунемеш, мылам
урокум ышташ полша. Мый тудым
моткоч йўратем.

Нелли Резанова.
Киров, Малмыж, Кўанэнгер.

Пöтыр кочан ужар сандалыкше

Миша ден Маша, ача-авашт дене пырля машинаш шинчын, рүдо-ла гыч кужу кенгеж канышлан кочаштын тора ялышкышт вашкат. Кум шагат кудалаш күлеш гынат, жапым ыштат шиж. Мотор пу пöрт воктелан машина шогале веле, Миша смартфонштыжо йўкым кольо — йолташыже онгай у модышым колтен. Тунамак шўжаржылан ончыктыш. Тыге коктын ялыш толмышт нергенат мондышт. Пöтыр кочаштын саламлатмекыже веле трукышто тöршталтен, пуйто помыжалтыч:

— Салам, кочай!

— Салам, шöртнö падырашем-влак, — чока чал пондашыжым кучен, порын шыргыжале. — Ялыште нимогай телефонат ок күл. Ял — сандалыкын ик эн сöрал ужашыже. Айста пеленем!

Миша ден Маша смартфонштым пыштышт да кочашт почеш тарванышт. Иырымваш пачемыш, ошымшўлыш ызгат. Түрлö пеледыш пеледалтын, мör кўын. Пушыжо могай!

— Коча-ай, ончо, ончо, шоптыр-вондо лышташыште ала-могай копшанге шинча. Йошкарге, шем тамган. Йошкар тўсан да, йошкар шоптырым йöрата, очыни?

— Машук, тиде трай. Тудо сад-пакчаште ик эн күлешан полышкалыше. Теве шоптырвондо укшым ужар тўсан, изиш вошткойшо изи копшанге-влак леведыныт. Нуно ужаргага, рушлаже тля, маналтыт. Самырык лышташын сокшым йўйт. А трай тыгай шуко-шуко ужаргагам кочкеш. Тыге шоптыр-вондым утара.

Мишукат, чакрак миен, лап лийын ончале.

— Пöтыр кочай, тыште эше кутко-влак кудалыштыт. Нуно трайлан ужаргагам кочкаш полшат?

— Уке. Ужаргага шере чўчал-тышым лүктеш. Кутко-влак тыгайым моткочак йöратат. Нуно тлям огыт коч, «лўштат». Тыге тля тўшкам трай деч аралат. Нунын коклаште теве могай сар!

Маша кочажым тынар тўткын колыштын, эсогыл шенгекрыла тайнымыжымат шижын шуктен огыл. А савар воктене тудым ужар тушман вучен.

— Ай-ай, мыйым ала-мо пурльо.



Ах, могай осал шудо! Нүж! Кочай, айда тудым күрлына.

Кочаже күжгö пижгомym чийышат, нужын лышташыжым савырен ончыктыш.

— Машук, нуж молан почкалта-ра, палет? Теве волгыдышто ончал. Нужын лышташыштыже тўжем дене ўп пырче уло. Нуно вичкыж-вичкыж янда гай корштарат, — умылтара кочаже. — Лышташышке кидет я йолет дене тўкнет — ўп пырчыжын мучашыже пудырга да пўсö вуйжо мемнан коваштым корштара. Ушкал, каза нужым ынышт коч манын, кушкыл тыге аралалтеш.

— Нуж садак ок күл! — мутланы-машке Мишук ушныш.

— Уныкам-влак, иктешлымашым ышташ ида вашке. Теве нужын ўлыл лышташышкыже тўткын ончалза. Тушто иман шем шукш-влак шинчат. Нуно ончыкыжым мотор лывыш савырнат. Нуж — нунын пöртышт, тетла илашышт келшыше вер уке. Чыла солена але кўрына гын, сад-пакчаште вескана мотор лывым огына уж.

Жап эртымеке, изаж ден шўжарже лыпланышт. Миша у сомылым муо. Тоям муын, вўдыжгö мландым пургедаш тўнгале. Кенета мланде ўмбаке кужу, кадыргылше йыл лекте.

— Могай ночно, пижедылше! — нержым куптыртыш да тунамак тояжым лупшале. — Кай тышеч!

— Шого, Мишук, мом ыштылат?! — пенгыдын каласыш кочаже. — Тый молан мыйын изи «курал-шем» вурсет?

— Могай эше куралше? Тудо лавыраште веле нушкын коштеш, — то-

тотлен вашештыш Миша.

— Йыл лым лийде пашам ышта. Тудлан көра мланде шурным шо-чыкташ йöршö лиеш, — радамын умылтараш тўнгале Пöтыр коча. — Нуно мланде йымалне тўжем километран тоннельым ыштат. Тыгай корнылан көра мланде шўла. Кушкыл вожышко юж, вўд пурат. Эше йыл йогышо лышташым эн сай ўягдышыш савыра. Тудо ок лий ыле гын, мланде кў гай пенгыде лиеш ыле.

Кас лишемеш, кечат вашке шинчеш. Сад-пакча шöртнö тўс дене волгалтеш. Миша ден Маша кудывечыш леваш гоч кайышыштла, кок онга коклаште энгыремышвотым шекланен шуктышт. Тўшто кугу энгыремыш шинчен улмаш. Тұпыштыжо ош тамга-влак ыресым ушештарат.

— Ой-ой, мый энгыремыш деч эн чот лўдам! — Маша чарга йўкшö дене кычкыра.

— А шына деч лўдат? — кочаже йодо.

— Ом лўд, но нуно пурлыт гын, ты верым йўдвошт удырет, — Маша шўлешт-шўлешт вашештыш.

— А ыресэнгыремыш — йўд орол. Йўд мучко энгыремышвотешыже мыняр шына ден карме пижыт! Тушко огыт логалгын, пöртышчонгештен пурат ыле. Энгыремыш айдеме дек огеш кержалт, тыгай шукш-копшангым веле вуча.

Миша ден Маша смартфоншт нерген йöршын монденит. Малаш вочмо деч ончыч веле, ача-аваштлан йынгыртен, ялысе онгай ужар тўна нерген каласкалышт.

— Мишук, Машук, айста ынде энгыж варенье дене чайым йўйна. Тачысе кече нерген мутланена. Пўртўс лонгаште нимо уто уке. Кажне шудо, изи шукш-копшанге могай-гынат күлешан сомылым шуктат. Иктаж-мом күрлмö, поктен колтымо деч ончыч вуй йыр сайын шоналтыман, кугыен деч йодман.

— Умылышна, мыланна моткоч онгай. Кочай, тетрадьым, ручкам але карандашым пу. Эрла натуралистын дневникшым почына, — каласыш Миша.

Пöтыр коча моткоч йывыртыш. Эрласе кече нерген кутырен, чыланат тамле омо дене мален колтышт.

Христина АЛЕКСАНДРОВА.
Нейросеть дене ыштыме сўрет.

Кенгеж рүдө

Кенгеж – чыла чонанын йора-тыме пагытше. Мландава каж-ныжым куандара. Чевер кече, яндар юж, леве вүд, түрлө саска, емыж да молат – ты пагытын по-янлыкше. Чылажат айдемылан шерге. Йол йымалнак – ужар шудо. Тудыжо вольыклан пеш пайдале. Ял калык кенгеж рү-дыштө тедылан шудым ямдыла. Ондакрак тиде пашам кидвий дене шуктеныт гын, кызыт тех-нике алмаштен. Шукынжо руло-ным ыштат. Мыланем гын шудын пүтырмыжым да ораш савырны-мыжым эскераш онгай. Машина дене кудалме годым корно вок-тене шудо орам ужмеке чарнена, лишке миена да ончена. Теве фо-том ыштенна. **Снимкыште** Дима изам дене коктын улына.



Паша УХОВ.
Йошкар-Ола.
Фотом еш архив гыч налме.



1 август – Икымше тўням-бал сарыште вуйым пыштыше салтак-влакым шарныме кече. 1941 ий ты кечын Германий Рос-сий ваштареш сарым тўнгалын.

1572 ий 2 августышто Миха-ил Воротынский ден Дмитрий Хворостинин князь-влакын вуйлатымышт почеш руш вой-ска татар-влакым кырен шала-тен. Кредалмаш Молоди села воктене лийын.

1915 ий 6 августышто Осо-вец орым аралыше руш сал-так-влак, кеч нунын ваштареш немыч-влак аяран газым кол-теныт гынат, атакыш кынелын кертеныт. Ты геройло татым историйыште «атака мертве-цов» манит.

Тушто-влак

3 август –
арбузын
тўнямбал
кечыже

- ❖ Сакыр гай шере, мече гай йыр-гешке.
- ❖ Серже ужарге, вүд-шө йошкарге, колжо шеме.
- ❖ Шкеже почан, тупшо кор-нан, көргыжө пырчан.



София ГОДУНОВАН сўретше.
Медведево посёлко.

Еш дене пырля



Ешыште ожны-со йўлам жаплен илена. Авам чыла пайремым шот да радам дене эрта-раш тырша. Мыланна ончыкта, каласкала. Мыйын шонымаште, тиде пеш кўлешан.

Еш дене түрлө конкурсышто мастарлыкнам тергена. Тид-ланат авана мемнам тарата. «Марла лудына» марафонышко ушнена. Марий сылнымутым лудаш йоратена. Изирак шўжарем, мемнам ончен, газетлам, книга-лам лаштыкла. Тудымат изинек кумыландена.

Кенгежым пакчаште түр-лө сорт розам ончен куштена. Чыла пашам пырля ыштена. Ача-ава сурт кокласе сомылым ышташ туныкшат. Ончыкылык илышыште чылажат кўлешан.

Виктория ИВАНОВА.
Звенигово, Выльыпсола.

5 август –
светофорын
тўнямбал
кечыже



Тулшинча

Корнывожышко шуам,
Ваштареш мый мом ужам?
Светофорым – тулшинчам,
Аждаган гай кум шинчан!

Пылт да полт кума шинчам.
Тул йошкарге – шып шоге,
Нарынче – йыр ончыштам,
Тул ужарге – вик вончем!

Вашкыде, йолешке-влак,
Ончена гын тулшинчам,
Тудо суксо семынак
Арален кода мемнам!

Анатолий ТИМИРКАЕВ.



0+

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскериме шотышто федеральный службын Юл кун-дем федеральный округысо управленийыштыже регистрироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404,
2023 ий 22 сентябрьыште пумыо.

Марий Эл
Республикысе
«Марий Эл»
увер агентстве» КАУ.
Директор –
Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Тўн редактор олмеш –
О.В.МАЙКОВА.

Индекс П4696.
Тираж 1500 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикысе Тўвыра,
печать да калык-влакын пашашт
шотышто министерстве,
Марий Эл Республикысе
«Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл
Республикысе «Марий Эл»
увер агентстве» КАУ,
424006, Йошкар-Ола,
СССР Вооружённый Вийын 70-ше
идалькыше урем, 20-шо пёрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийыште
погымо да верстатлыме,
«Марий Эл Республикысе
Правительствын
типографийже» ООО-што
ямде оригинал-макет гыч
савыктыме.
Типографийын адресше:
424000, Йошкар-Ола,
Комсомольский урем, 112.
Печатьыш пумыо жап –
14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын
шонымашышт түрлө лийын кертят.
Серыш-влак мөнгеш огыт колталт.
Ак – кутырен келшыме почеш.

vk.com/yamde_lii
t.me/yamdelii
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф



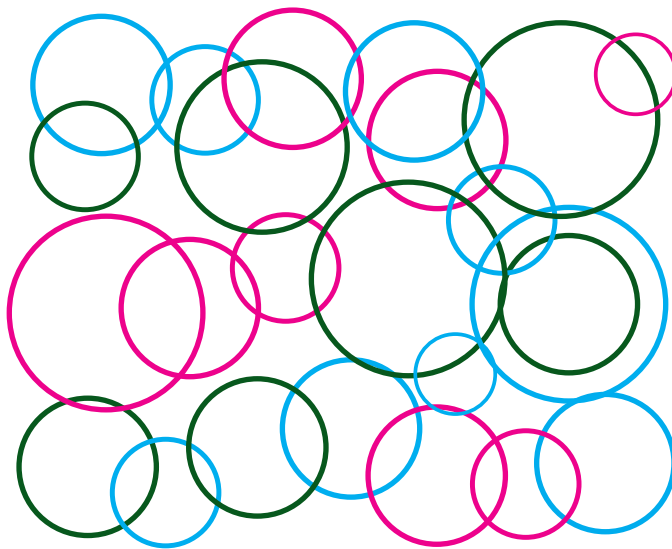
У конкурс



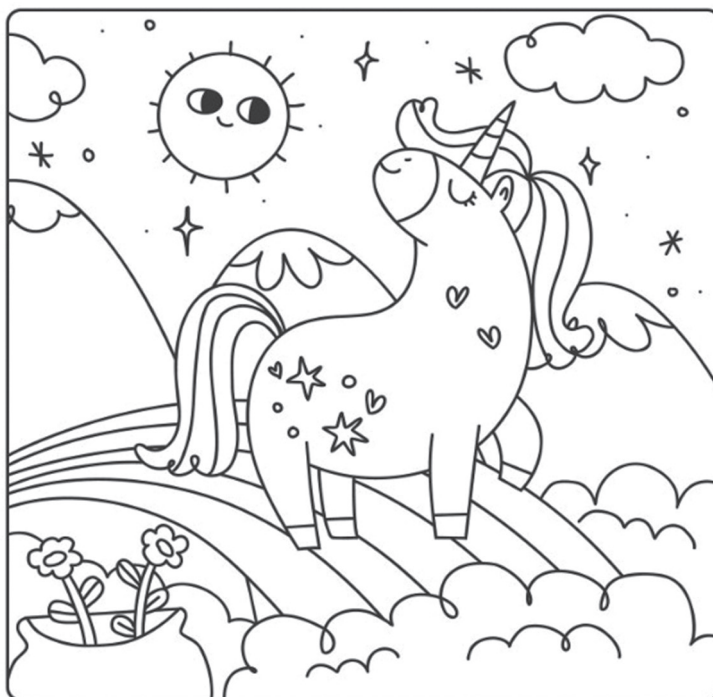
Роман ден Эльдар
ПАНТЕЛЕЕВЫТ.
Морко, Купсала.

Лывылан йолтамышж деке
миен шуаш полшызаУрлан келшыше
ўмылым кычалза

А ну-ка, шотлыза!



Сүрөтүм чиялтыза



Писын шотло

Тиде фигурасы
треугольниклаште
1 гыч 13 марте
цифр-влакым туге
шындылман, кажне
шем точка йыр улшым
ушымеке, суммышт
50 лийшаш. Тидын
годым ик цифрат кок
гана возалташ огыл.

